

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ” – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА “ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ”

ТЕЗИСИ НА ПРАКТИЧЕСКО УПРАЖНЕНИЕ № IV-5

**ЗА РЕДОВНО ЗАНЯТИЕ И САМОСТОЯТЕЛНА ДИСТАНЦИОННА ПОДГОТОВКА
ПО**

„СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА”

ЗА СТУДЕНТИ ОТ МУ – ПЛЕВЕН, РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

**СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНА”
ВТОРИ КУРС, ЧЕТВЪРТИ СЕМЕСТЪР**

ТЕМА: „ЗДРАВНА СИСТЕМА“

РАЗРАБОТИЛ: ГЛ. АС. Д-Р ДИМА ЦАНОВА, Д.М.

**Гр. Плевен
2020 год.**

ЗДРАВНА СИСТЕМА – ОПРЕДЕЛЕНИЕ, ФУНДАМЕНТАЛНИ ЦЕЛИ И ФУНКЦИИ. ЗДРАВНА СЛУЖБА – ОПРЕДЕЛЕНИЕ, ФАКТОРИ НА РАЗВИТИЕ, ФУНКЦИИ И ПРИНЦИПИ НА ИЗГРАЖДАНЕ.

УЧЕБНИ ЦЕЛИ:

В края на занятиято студентите трябва да могат:

1. Да дефинират понятието “здравна система” и да посочват основните и цели и функции.
2. Да посочват поне три подхода за оценка на здравните системи.
3. Да дефинират понятието здравна служба и факторите за нейното развитие.
4. Да изброяват функциите на здравната служба.
5. Да разбират същността на принципите за изграждане на здравната служба

ПЛАН НА ЗАНЯТИЕТО:

1. Здравна система - определение и основни характеристики.

Здравните системи включват всички организации, институции и ресурси, които са посветени на извършването на здравни дейности.

2. Фундаментални цели на здравната система.

- подобряване на здравето на обслужваното население;
- задоволяване на очакванията на хората;
- финансова защита при увреждане на здравето.

3. Функции на здравната система.

- предоставяне на здравни услуги;
- генериране на човешки и материални ресурси;
- финансиране;
- ефективно управление и стопанисване.

4. Здравна служба:

- Определение - Здравната служба е система от здравни заведения и здравни органи, т.е. тя включва всички видове здравни институции, които дадена страна създава за здравното обслужване и за управлението на здравните дейности.
- Характеристики на здравната помощ (5 As):
 - Уместност (Appropriateness) - дали услугата е необходима въобще във връзка с основните човешки нужди, приоритети и политики;
 - Адекватност (Adequacy) - дали услугата е пропорционална на потребностите;
 - Наличност (Availability) - дали е налице добро съотношение между населението в дадена административна единица и условията за здравно обслужване;
 - Достъпност (Accessibility) – географска, икономическа, културална, ценова достъпност;
 - Приложимост (Applicability) - ефективност на процедурите, техническа обезпеченост, работна сила и материални ресурси.

- Нива на здравната помощ:
 - Първична здравна помощ
 - Вторична здравна помощ
 - Третична здравна помощ

 - Типология на здравните системи
1. Национална здравна служба (модел на Бевъридж) - универсален обхват на цялото население, финансиране от общите данъци, държавна собственост на здравните институции и водеща роля на държавата в регулиране на предоставянето на здравни услуги.
Този модел има следните основни характеристики:
 - държавата е собственик на здравните институции и на ресурсите
 - централизирано управление на ресурсите
 - финансирането на здравните дейности е от държавния бюджет чрез заделяне на средства от общите заплащани такси, вноски на работещите и средства, постъпващи от пациентите за изписани рецепти и някои платени услуги
 - модел е прилаган бившите социалистически страни, както и в сегашни социалистически страни като Куба, Китай. Днес моделът се среща във Великобритания, Португалия, Испания, Скандинавските страни

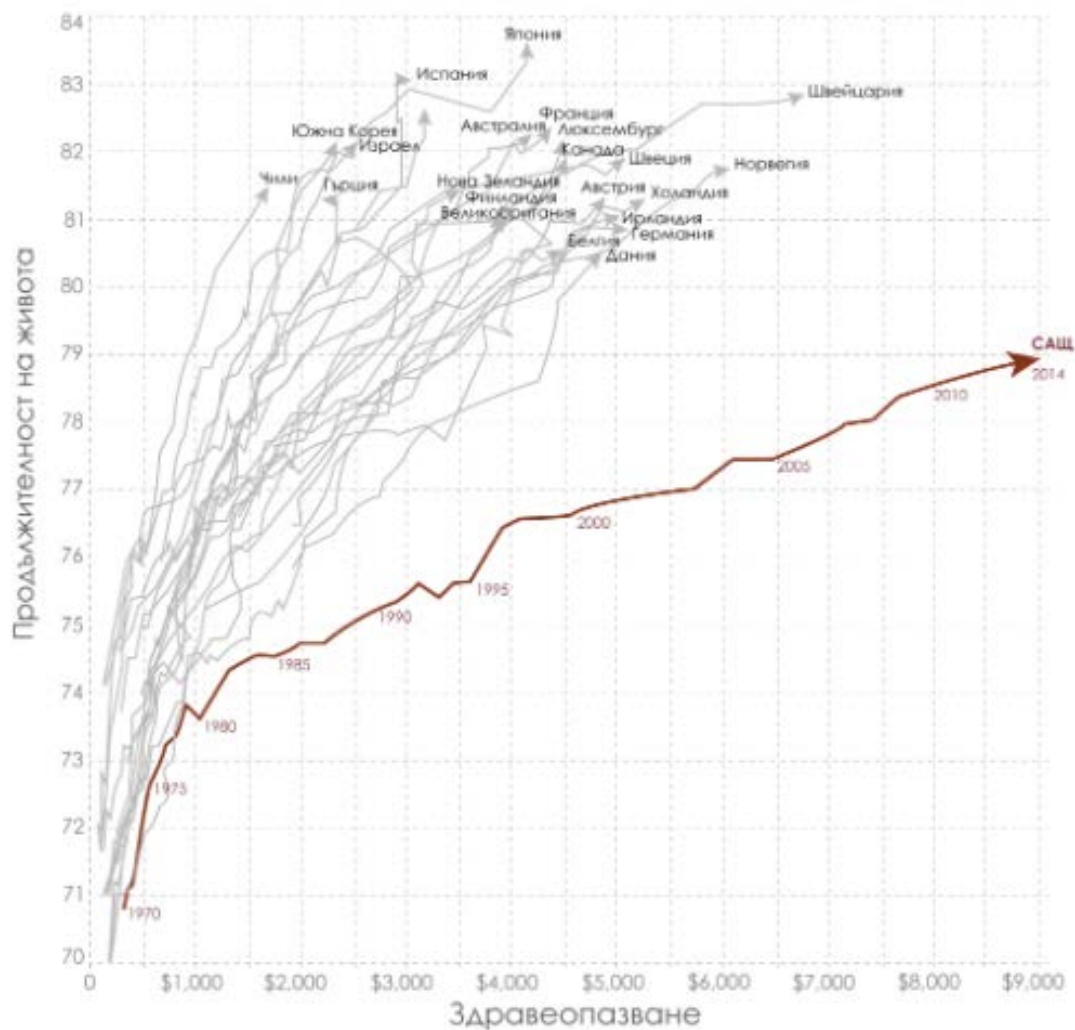
 2. Модел на социално здравно осигуряване (модел на Бисмарк) -комбинира универсално покритие с финансиране от осигурителни лични вноски и публично или частно предоставяне на здравни услуги.
 - силно здравно законодателство, гарантирано от държавата
 - значително участие на местното самоуправление
 - плуралистична (обществена и частна) собственост на ресурсите
 - развити пазарни механизми
 - пълно покриване на потребностите
 - устойчивост на системата.
 - финансирането на здравната помощ се осигурява чрез здравноосигурителни фондове, със задължително застраховане е обхванато цялото население и във формирането на фондовете участват три страни: работещите, работодателите и държавата

 3. Модел на частно осигуряване – опира се само на частно осигуряване, което е основният финансов ресурс, а предоставянето на здравни услуги е от частни здравни институции.
 - Икономически либерализъм (икономическа свобода) и плуралистична собственост на ресурсите;
 - Преобладаване на частния сектор, особено в ПЗП, където работят не само общопрактикуващи лекари, но и специалисти;
 - Вторичната здравна помощ се оказва в частни болници (над 70%), в болници поддържани от религиозни и благотворителни организации и малък брой държавни болници;
 - Третичната помощ се оказва от медицински центрове, асоциирани към медицинските училища;
 - Държавата гарантира здравното законодателство, но има ограничена роля в организацията и оказването на медицинска помощ.

ПРАКТИЧЕСКА РАБОТА:

1. Анализирайте дейността на здравните системи по света, сравнявайки данните за разходите за здравеопазване и СППЖ, като един от най-информативни показатели за оценка на общественото здраве.

Продължителност на живота спрямо здравните разходи във времето (1970 – 2014 г.)

2. Определете типът на здравната система в България и посочете основните и характеристики.

САМОСТОЯТЕЛНА ПОДГОТОВКА НА СТУДЕНТИТЕ:

1. Г. Грънчарова, С. Александрова-Янкуловска - Социална медицина, 2018 г.- стр. 195-206
2. Лекционен материал – Лекция 4

Решените задачи изпращайте на гл. ас.д-р Дима Цанова e-mail: d_krumova@abv.bg